

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)
No. (Štev.) 14.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES.

4. ABRIL (ABRIL) 1957

Magnet svobode

25. marca so v Rimu podpisali predstavniki Belgije, Francije, Italije, Luksemburga, Nemčije in Nizozemske dogovor o skupnem evropskem trgu. Po vseh rimskih cerkvah so tiste trenutke podpisovanja listine zapeli zvonovi, naznanjajoč novo dobo evropske zgodovine. Po končanih slovesnostih so se vsi vodilni predstavniki z Adenauerjem in Spaakom na čelu podali na grob De Gasperija, da se tako skupno poklonijo spominu moža, ki je poleg obeh že navedenih ter Schumana največ storil, da je dvajset let po končani vojni glavni del svobodne Evrope mogel začeti novo pot napredka in procvita.

V Rimu so napravili okvir bodočih Evropski. Sedaj bo treba še počakati, da vsi parlamenti na vse podpisane listine pristanejo in tako dogovor dokončno stopi v veljavo. Kakor vse kaže, z ratifikacijo v posameznih parlamentih ne bo problemov. Še celo v francoskem ne, ker so največji izkupiček iz tega dogovora odnesli prav Francozi.

Evropejci so, kakor smo v našem listu pisali že pred časom, uvideli, da spričo obeh velikanov — USA in ZSSR ne bodo mogli vzdržati konkurence. Ni bila torej osnovna postavka tega dogovora v že izgrajeni evropski skupnosti miselnosti, pač pa v gospodarski nujnosti, preko katere upajo — tako vsaj so v svojih nagovorih posamezni predstavniki nakazovali — sčasoma vzbuditi v vseh svobodnih Evropejcih smisel za združene evropske države. Trenutno pa stiskata Evropo za vrat oba velikana. Na eni strani ogromni kolos sovjetskega imperija z vsemi svojimi sateliti, katerih že zaradi gospodarskega vključanja v njegov mehanizem ne more kar tako mimogrede spustiti brez vaje, na drugi pa avtomatizacija in do skrajnosti prignana izraba produktivnosti v USA. Če bi hotela katera koli izmed držav podpisnic vsaj malo hoditi na svoje po poti USA, bi to njen gospodarski ustroj slej ali prej izčrpalo, kajti sodobne zahteve preurejanja industrije, izraba atomske energije, avtomatizacija so tako težka bremena, da bi takšna država morala obstati sredi poti. Ta zavest, zraven pa še gole številke o padcu pomembnosti Evrope v prvem polstoletju so bile gonilne sile k združenju.

Podpisnikom je bilo predvsem jasno, da tako USA kakor ZSSR sleherno leto povečata svojo produkcijo za 10-15%, medtem ko je gospodarski vpliv Evrope v vsem svetu padal takole: produkcija premoga je v državah, članicah Evropskega gospodarskega sveta — Francija, Nemčija, Italija, Benelux — padla od 1913 do 1950 od 40% na 30%, produkcija litega železa pa od 48 na 30 in jekla od 45 na 29%. Zunanja trgovina Evrope je v teku 1900—1945 padla od 60 na 43% celotnega svetovnega prometa. Istočasno so podpisniki tudi vedeli, da je bruto narodni dohodek v USA s 165 milijoni prebivalcev znašal leta 1955 390 milijard dolarjev, v Zahodni Evropi pa z 284 milijoni prebivalcev — 40% več kot USA — samo 298 milijard dolarjev — 40% manj kot v USA.

Preko teh števil ni bilo mogoče iti, ne da bi se v treznih Evropejcih vzbudil čut odgovornosti pred bodočnostjo. In pred kratkim podpisani dogovor vsebuje poleg svoje politične osnove predvsem tiste točke, katerih dosledna rešitev utegne priversti Evropo spet na pot blagostanja in jo usposobiti za uspešno konkurenco z drugimi bloki. Temelj dogovora je zato skupno tržišče za vse države podpisnice in pa carinska zveza. V teku štirih obdobj po tri leta vsako bodo države podpisnice odpravile vse carinske predpise, ki veljajo med njimi, tako, da bo najkasneje v petnajstih letih z odpravo carin bodo države podpisnicami brez sleherne carine. Vzporedno z odpravo carin bodo države podpisnice tudi odpravljale vse predpise o doslej določenih maksimalnih kvotah posameznih produktov za uvoz, s čimer bo vsaka članica zveze mogla uvažati neomejene količine njej potrebnih predmetov. Istočasno bodo postavile enotne carinske tarife za izvoz v države, ki niso članice zveze, odn. v druge kontinente. Po 15 letih bodo tudi padle vse ovire o svobodnem gibanju na celotnem področju vseh držav, s čimer bo vsem

Eisenhower je pred kratkim sporočil kongresu, naj prouči in izdela zakonski osnutek predloga Bele hiše, po katerem bo jasno in končno veljavno določeno, kdo naj odloča o tem, kdaj bo smel prevzeti predsedstvo ameriške vlade podpredsednik, če bo predsednik postal onespособljen izvrševati svoje posle. Konkretno: v katerem slučaju bo prevzel posle predsednika Eisenhowerja podpredsednik Nixon, če se bo Eisenhower smatral za nesposobnega še nadalje ostati na odgovornem predsedniškem mestu. Tudi je Eisenhower zahteval, naj kongres določi, katero državno telo, ali vlada ali kongres, ima pravico izjaviti, da je predsednik onespособljen za svoj položaj. Nekateri krogi okoli Bele hiše trdijo, da bi ta sklep mogla in smela izglasovati vlada z dv tretjinsko večino, drugi pa so mnenja, da se more o tem vprašanju izjaviti samo kongres.

Šibko zdravje

Ta Eisenhowerjev zakonski predlog je izzval tako v USA kakor v svetu velike polemike o vzrokih in učinkih tega koraka Bele hiše. Znano je, da je Eisenhower prestal težko srčno operacijo in da so mnogi opazovalci napovedali, da ne bo mogel do konca prebroditi svoje druge predsedniške dobe, zaradi napora, ki ga današnji svetovni položaj in vodilna vloga, ki si jo je USA priborila v svetu, od njega zahtevata. Z druge strani je Eisenhowerjev položaj osvetlil Macmillan, ko se je vrnil z bermudske konference, ko je na videz nehoti izustil, “da je vedel, da je Eisenhower šibkega zdravja, da pa je tako šibak, kakor ga je videl na Bermudih, pa si ni mislil.” Spet z druge strani osvetljujejo Eisenhowerjev položaj Nixonova potovanja po afriških in azijskih državah, ki jih je napravil “v imenu predsednika Eisenhowerja.” Eisenhower pa se v najnevarnejših trenutkih svetovnega položaja posveča golfu na svojih igriščih v Gettisburghu, ker potrebuje oddiha. Tudi močnega kašlja, ki ga nadleguje že več mesecev, ne more odpraviti, kljub temu, da se je prav zaradi kašlja podal na Bermude z ladjo, “da bi se navžil sonca in toplote”, kakor so poročali, ne upoštevajoč izgube časa pri vsem ogromnem predsedniškem delu, ki ga čaka doma.

prebivalcem — okrog 160 milijonov — dana možnost iskati delo in nastanitev, kjer koli jim bo najbolj odgovarjalo. Poleg drugih določil, tako n. pr. evropski socialni fond in pod., dogovor vsebuje tudi določila o skupnih organih, in sicer: 1) ministrski svet, ki bo skrbel za koordinacijo gospodarske politike držav članic, 2) evropska komisija, ki se bo brigala za izvedbo dogovora, 3) skupščina s posvetovalnimi in kontrolnimi pooblastili, ki bo nadomestila dosedanje posvetovalno skupščino Evropske rudarske — jeklarske zveze ter 4) sodišče, katerega glavna naloga bo, razsojati v dvomljivih razlagah pravkar podpisanega dogovora.

V okviru dogovora pa je dalje tudi predvideno, vključiti v evropsko gospodarsko skupnost evropsko posest v Afriki. V ta namen so sklenili, da bodo posamezne države investirale v prihodnjih 5 letih skupno 580 milijonov dolarjev v tehnični in gospodarski napredek Afrike: Francija in Nemčija — ki nima nobene kolonije — po 200 vsaka, Italija 40, Nizozemska in Belgija 70 vsaka ter Luksemburg 1 milijon dolarjev. Od tega fonda bodo francoske kolonije prejele okrog 512 milijonov, nizozemske 35, belgijske 30. V zahvalo za takšno naklonjenost pa bo Francija postopoma odpirala vrata v svoje kolonije vsem državam podpisnicam, s čimer bodo nastala doslej neslutena tržišča, zlasti še, ker bo tudi v teh deželah Francija sčasoma odpravila carinske tarife. Vzporedno pa bodo vse države podpisnice po skupnem dogovoru dvignile uvozno tarifo za vse kolonijalno blago, ki bi prihajalo iz drugih držav, nepridajajočih evropskemu bloku. Ta del načrta je vzbudil takoj preplah med južnoameriški državami, ki se zavedajo, da je v Afriki še vedno delovna moč najceneje plačana in vedno razpoložljiva, obenem pa da lahko Afrika tekmuje z Južno Ameriko, kar se tiče dobave številnih surovin. Zato

EISENHOWER ODHAJA?

Ta dejstva in pa omenjeni zakonski predlog Bele hiše so privedla tako daleč, da so nekateri senatorji že javno vprašali Eisenhowerjevega tiskovnega tajnika, kdaj namerava Eisenhower odstopiti zaradi zdravja. Na vsa taka vprašanja so doslej dobili le negotove odgovore. Komentarji o Eisenhowerju in o posledicah njegove pasivnosti v notranji in zunanji politiki pa so v Washingtonu naslednji:

Se izgublja v splošnostih

Eisenhowerjeva ugašajoča zvezda kot narodnega in mednarodnega voditelja je ena najvažnejših novic v Washingtonu, o kateri pa se ne piše. Njegovo naraščajoče oddaljevanje od reševanja notranjih in zunanjih problemov postaja iz dneva v dan vidnejše in občutljivejše. Celotna tiskovnih konferenca, na katerih navidezno kaže vso svojo spretnost izpred let, se je pokazalo, da je Eisenhower dobro informiran samo o nekaterih, prav za tisto priliko skrbno izbranih zadevah. Vedno bolj in bolj se izgublja v splošnostih, najvažnejše podrobnosti pa prepušča drugim uradnikom.

Nima vpliva na kongres

Večina teh — predvsem njegovih najbližjih sodelavcev — pa je nepristopna celo kongresu. Dejansko je Eisenhower postal senčna figura, ki more izrekat le slaboten veto na politično udejstvovanje svojih sodelavcev in nič drugega.

Na ta dejstva z resno zaskrbljenostjo gleda kongres in nekatere vladne osebnosti. Problem postaja Eisenhower sam kot oseba, ne samo njegovo zdravje. Razvidno je, da izgublja sposobnosti za dnevno izvajanje svojega predsedniškega poklica. Posledica tega je, da se odnosi med njim in drugimi vladnimi organi vsak dan bolj ohlajajo. Njegov vpliv na kongres se bliža ničli.

Republikanci brez vodstva

Parola “moderno republikanstvo” je postala anatema v hierarhiji republi-

kanske stranke. Prvaki stranke so to parolo sprejeli v svoj program z negotovostjo, računajoč edino na to, da bodo mogli Eisenhowerja dobro prodati volilcem. Njegova novembrska zmaga je to predvidevanje potrdila. Toda v mesecih po volitvah se je mnogo tedanjih pridobitev razblinilo v nič. Danes republikanska stranka z zaskrbljenostjo zre v leto 1958, ko se bo prvič morala boriti za glasove volilcev brez Eisenhowerja kot ljudskega kandidata.

Eisenhowerjevo odklonilno zadržanje napram kongresnim zahtevam znižanja državnega proračuna je tipično zanj in njegovo okolico. Kot vojak postavlja vse svoje interese v politiko kot tako in ne tudi v problem, koliko ta politika stane. Znano je, da se osebno malo zanima za izdelavo načrtov državnega proračuna, še manj pa potem za njegovo obrambo.

Tako republikanski kakor demokratski kongresniki obžalujejo odsotnost vladnega vodstva tako v notranji kakor zunanji politiki. Njim samim preostane neprijetno delo borbe za vladni program — in mnogi že bežijo od tega. Celotna najbolj navdušeni pristaši se morajo boriti s svojimi volilci le z argumenti, ki jih samo tu in tam ujamejo iz Bele hiše, ker napotkov za to delo ne dobe, večjemu kritiko.

Letošnja neaktivnost kongresa je ena direktnih posledic te Eisenhowerjeve izolacije. Še več, negotovost vladne srednjehodne politike zadaja težke rane Eisenhowerju doma in zunaj. Bodisi da je res, dodisi, da ne, mnogi na Kapitolu so mnenja, da je Zapad letos zdrknil v globino, ker je srednjehodni problem in vprašanje Madžarske in satelitov oddal v reševanje ZN. Dejstvo, da so vsi problemi ostali nerešeni da nova Eisenhowerjeva doktrina prinaša samo nova tveganja, še bolj izpodkopava zaupanje Amerikancev in ostalega zapadnega sveta v sposobnost sedanjega ameriškega vodstva z Eisenhowerjem na čelu.

IZ TEDNA V TEDEN

Angleži so izpustili na svobodo, po enem letu konfinacije na otočju Eychelles ciprškega škofa Makariosa pod pogojem, da se ne vrne na Ciper, sme pa odpotovati kamor koli drugam hoče. Makarios je po izpustitvi izjavil, da ne bo pozval EOKA-e na mir, dokler mu Angleži ne bodo dovolili vrnitve na Ciper. Ciprsko prebivalstvo je ob novici privedlo slavnostne manifestacije in se družilo z angl. vojniki na otoku. Nekaj dni zatem pa se je sovrastvo do brit. okupatorjev obnovila ter so Ciprčani uprizorili protestne demonstracije zaradi prepovedi vrnitve Makariosa na Ciper. Poveljnik EOKA-e Jurij Grivas sme tudi svobodno oditi s Cipra, vsem članom EOKA-e pa je podeljena amnestija. Poveljnik Cipra Harding se je vrnil v Nicosijo v pričakovanju možnosti pogajanj z EOKA-o za premirje in končno rešitev tega problema. Turčija je protestirala proti izpustitvi Makariosa, iz angleške vlade pa je izstopil lord Salisbury, konservativni minister brez listnice in eden neupljivnejših osebnosti angl. konservativcev.

Rezultat Nixonovega potovanja po Afriki je bil vzpostavitev tesnejše povezanosti USA z afriškimi državami in ustanovitev štirih novih ameriških konzulatov v Somaliji, na Slonovi obali, v Ugandi in Kamerunu.

V Lyonu v Franciji je pretekli teden umrl trikratni francoski predsednik Edouard Herriot, star 84 let. Bil je hud nasprotnik kat. Cerkve in kat. šol, pred smrtjo se je pa spreobrnin in je imel cerkveni pogreb.

Brazilijski proučuje možnost odpoklica svojih čet iz UNEFA v Gazi, prav tako Kolumbijski. Nadomestile naj bi jih čete iz Čila in Peruja.

Nasser je obvestil prekomorske paroplovne družbe, da egipčanske oblasti ne bodo sprejemale prevozne trošarine v angleških funtih ali francoskih frankih. Poleg dolarja Egipčani sprejmejo danske, norveške, švedske krone, belgijske franke, holandske florine, italijanske lire, nemške marke in indijske rupije.

Vrh poveljnik ameriških letalskih sil v Evropi gral. Gerhart je izjavil, da imata dva izmed njegovih nadzvočnih F100 Super Sabre bombnikov, oborožena z atomskim orožjem, uničevalno silo 1617 bombnikov iz druge svetovne vojne.

SE ELEGIRAN CONSTITUYENTES EL 23 DE JULIO. AUTORIDADES EL 23 DE FEBRERO.

Desde la residencia presidencial en Olivos se transmitió el sábado pasado mensaje, que dirigió a todo el país por la red nacional de radiodifusión el primer magistrado, general Pedro Eugenio Aramburu.

En su mensaje en primer termino agradeció a la crítica de labor de su gobierno con que el pueblo pudo apreciar los contrastes entre la tiranía, la libertad y el libertinaje. Después presentó la faz política momentánea con los siguientes párrafos: “Por un lado el gobierno, nacido de una revolución triunfante sobre una dictadura, cumpliendo su mandato en un terreno lleno de dificultades, derivadas de la misma dictadura y de quienes la ignoran, olvidaron o especulan con ella. Por otro lado los partidos políticos a quienes el gobierno habrá de entregar el poder, a quienes gobierno busca prestigiar tras muchos años de ser combatidos y a quienes les corresponde la gran responsabilidad de cortar definitivamente la serie de revoluciones con su ejemplo republicano, enseñando las indiscutibles ventajas de la democracia por la cual lucharon y poblaron cárceles. Por otro lado el pueblo, el soberano que mira sin terminar de entender que ha recibido más de diez años de bien dosificada propaganda totalitaria; que ve un gobierno de hombres decentes pero de muchos errores porque es eso lo único que recibe de boca de algunos dirigentes políticos; que escucha hablar del futuro con los mismos métodos, formas y expresiones que usara aquel que fuera dictador; que observa como los dirigentes políticos realizan su campaña cuidándose mucho de hablar de un pasado cercano y criticando duramente, en cambio a un presente que viene predicando democracia y libertad.”

Después de analizar esa situación política, el proceso político, aclaración y precisión del plan político, destacó que el calendario político de la revolución, decisión irrevocable con fechas imposterables es el siguiente: Elecciones de convencionales constituyentes: 28 de julio de 1957; convocatoria a elecciones generales: 15 de noviembre de 1957; elecciones generales: 23 de febrero de 1958 y entrega del poder 1 de mayo de 1958.

VOLITEV V USTAVODAJNO SKUPŠČINO 28. JULIJA. SPLOŠNE VOLITVE 23. FEBRUARIJA.

S predsedniške residence v Olivosu so prejšnjo soboto radijske postaje prenašale poslanico, ki jo je predsednik republike general Pedro Eugenio Aramburu naslovil na narod.

V njej se je najprej zahvalil za vso kritiko dela njegove vlade. Na njej je ljudstvo lahko videlo razliko in nasprotje med tiranijo, svobodo in govoričenjem o svobodi. Nato je pa trenutni politični položaj v republiki označil z naslednjimi besedami: “Na eni strani je vlada, ki je izšla iz zmagovite revolucije nad diktaturo. Vršila svoje poslanstvo v okoliščini, polnem težav, ki izhajajo iz iste diktature in sredi tistih, ki je ne priznajo, ali so naniho pozabili ali pa z njo špekulirajo. Na drugi strani so politične stranke, katerim bo vlada izročila oblast, katerim hoče dati večji ugled polnih letih, v katerih jih je prejšnji režim zatiral. Na strankah leži velika odgovornost, da bodo s svojim republikanskim vzgledom in s svojim naukom o prednostih demokracije in za katero so se borili in zaradi katere so polnili zapore, končno presekali vrsto revolucij. Na drugi strani je suvereni narod, ki opazuje, ne da bi nehal razumovati, da je več kot deset let dobival dobre doze totalitaristične propagande.

Po analizi političnega položaja, političnega razvoja, pojasnil političnega načrta, je objavil politični koledar vlade osvobodilne revolucije, ki je naslednji: Volitve v ustavodajno skupščino bodo 28. julija 1957 splošne volitve bodo razpisane dne 15. novembra 1957, izvršile se pa bodo 23. februarja 1958, izročitev oblasti novoizvoljenemu predsedniku bo pa 1. maja 1958.

PORAVNAJTE NAROČNINO SVOBODNE SLOVENIJE!

Pismo naročnika

Naš dolgoletni naročnik nam je poslal v objavo obširno pismo o slovenskih, obrtnih, trgovskih, odjemalcih itd. Iz pisma posnemamo in objavljamo tele glavne misli.

"Letošnja birma je bila prav primeren trenutek za premišljevanje tudi o tem, koliko smisla imajo Slovenci v Buenos Airesu in okolici za medsebojno gospodarsko podpiranje. Droben račun, ki ga nepristranski opazovalec lahko naredi skorajda mogoče, ne pokazal, da je pri letošnji birmi bilo okrog 400 birmancev in z njimi prav toliko botrov, kar se z drugimi besedami pravi, da je bilo koncem koncev treba narediti skorajda osemsto novih oblek in pripraviti okrog 400 daril. To vse skupa pa na enega birmanco in njegovega botra odn. botrici zneso, vsaj približno računano, okrog 1500-2000 pesov. Pri osemstotih udeležencih birme bi iz tega sicer enostavnega računa zrastle kar lepa številka okrog enega milijona pesov, ki so šli ob priliki birme iz ene roke v drugo.

Zdaj šele pridemo do pravega pojma razmišljanja, koliko od tega denarja je res ostalo v slovenskih rokah, se pravi, koliko so slovenski rojaki pri tej priliki imeli prometa. Ne gre za to, da bi sedaj šli od obrtnika do obrtnika, od trgovca slovenske krivi in ga spraševali o posameznih številkah. Dovolj je, ako na splošno vprašate koga koli, ki si je od birme obetal lep promet, pa vam bo povedal, da je bil razočaran, ker so naši ljudje pri njem manj kupili, kot je mislil in upal.

Če je torej ob tej priliki premalo denarja ostalo v slovenskih rokah, potem je treba poiskati vzroke. Med te bi mogli v prvi vrsti šteti pomanjkanje smisla za propagando. Je že res, da si pogosto naš obrtnik ali trgovec misli, da vsa skupnost ve za njegov obrat ali trgovino, res pa je tudi, da smo se v Ameriki že navadili toliko ameriško misliti, da se nam zdi, da moramo stalni in redni propagandi podleči — drugače povedano: stalno oglašanje v našem tisku je prav gotovo zelo važna postavka pri tem, da se tudi naši rojaki odločijo za nakup pri svojem rojaku.

Drugo, kar je bistveno važno pri našem hitem ameriškem trgovanju pa je, da tukaj sleherni kupovalec že v naprej mora vedeti, da prodajalcu odn. obrtniku pripada nek upravičen dobiček. Stvar je samo ta, da bi vsi slovenski trgovci in obrtniki morali vedeti, da nas je slovenskih klientov tako malo, da pri nas ne bodo naredili Amerike. Spet z drugimi besedami povedano: če se že za zaslužiti, potem naj bo to doseženo pri drugih; če pa pride slovenski rojak v trgovino ali obrat, potem naj ne bo samo za časopis napisan oglas "Rojaki popust", ampak tudi vsakdanje dejstvo in praksa. Tisti dan namreč ko bodo naši kupovalci videli, da tako trgovci kakor obrtniki takšno propagando o posebnem popustu za rojake resno mislijo, tisti dan se bo tudi število slovenskih klientov povečalo.

Ostane pa končno še problem smisla klientov napram slovenskim podjetjem. Če že naključje tako nanese, da si moramo danes ali jutri omisliti kakršno koli osebno potrebo, opremiti stanovanje ali kupiti darilo za slovesne prilike naših prijateljev, znancev ali sorodnikov, potem najprej premislimo, ali ni med našimi rojaki nikogar, ki bi nam utegnil postreči z zaželenim blagom. Ko smo ga našli — in to ga bomo brez več jega napora, saj je skorajda za vsako stroko naš rojak že danes na razpolago, bomo stopili k njemu in pri njem naročili ali kupili. To tem bolj, ako se bomo že pred prestopom praga zavedali, da naš rojak ne bo skušal priviti pri čeni, ampak da bo z nami ravnal resnično kot z bratom iste krvi.

Naši obrtniki in trgovci bi se morali slej ali prej dogovoriti, da bodo resnično izvedli pravo kampanjo med našimi rojaki, da bi slednji samo pri njih kupovali. Organizirana propaganda, ki naj bi jo takšna trgovsko-obrtna zbornica naših rojakov pričela v našem tisku, naj bi bila postavljena na že znano, pa pogosto premalo uresničeno načelo: Rojaki — poseben popust, olajšave pri plačilu, mesečni obroki. To tem bolj, ker počasi ne bomo imeli dovolj denarja, da bi sleherni stvar plačali na roko. To tembolj, ker bo sčasoma konkurenca postajala vedno hujša. Ne toliko med našimi producenti samimi, kakor predvsem pri tistih, ki so prav z delom v skupnosti pokazali, da so danes na boljše narodna skupnost v Buenos Airesu. Pri teh se bomo morali učiti, če hočemo, da gospodarsko sodelovanje Slovencev med seboj ne bo ostala samo fraza.

Škof dr. Gregorij Rožman med svojim ljudstvom

Protikomunistična slovenska skupnost v Argentini je ponosna, da ima še vedno v gosteh svojega škofa dr. Gregorija Rožmana. Čeprav bi bil vladika dostikrat potreben počitka in odmora, za to skoro nima časa. Kadar je doma v slovenskem semenišču v Adroguetu, prihajajo številni obiski. Prevzvišeni ima za slehernega obiskovalca čas za prisrčen razgovor, v katerem se živo zanima za vse podrobnosti kako žive, napredujejo in se udeležujejo naši ljudje.

Pa ne prosijo samo privatniki za razgovore s svojim škofom, na sestanke ga vabijo tudi razne organizacije in društva. Vsi bi radi slišali njegove očetovske besede in navodila. Zlasti v zadnjem času je bilo več takih sestankov. Na vse je prišel Prevzvišeni in se s člani raznih organizacij čisto podomače pogovarjal. Ti sestanki so pa imeli, poleg podpravnega značaja že tudi značaj slovesa. Ka ti Prevzvišeni se počasi pripravlja na odhod. Predvidoma nas bo zapustil na velikonočni ponedeljek dne 22. aprila. Med tem bo za nekaj dni odšel še na obisk k rojakom v Bariloče. Tja ima namen oditi v torek dne 9. aprila, vrnil se pa bo v soboto dne 13. t. m. tako, da bo v nedeljo na veliki pozdravni akademiji, ki jo pripravljajo svojemu škofu za slovo protikomunistični Slovenci na področju Vel. Buenos Airesa. Na proslavo bodo prišli tudi argentinski cerkveni dostojanstveniki in tudi predstavniki drugih emigrantskih narodnosti bodo povabljeni.

Zatem bo Prevzvišeni med nami še preživel velikonočni teden in tudi Veliko noč. Naslednjega dne bo pa odpotoval za letalom proti USA.

Važne si sestanki organizacij in društev, katerih se je prejšnji teden udeležil Prevzvišeni so pa bili naslednji:

Posloilni sestanek s slovenskimi duhovniki

je bil v sredo dne 27. marca t. l. popoldne. V prostorih Slovenske hiše na Ramon Falcon se je zbralo nad 40 slov. duhovnikov, ki delujejo med slov. rojaki in na raznih farah ter po raznih zavodih na področju Vel. Bs. Airesa. Navzočega nadpastirja je v imenu zbrane slov. duhovščine pozdravil direktor slov. dušnih pastirjev v Argentini č. g. Anton Orehar. Prevzvišenemu je tudi v imenu vseh izrekel najtoplejša godovna voščila. Tu mu je vpadel v besedo škof dr. Rožman z besedami: "Pa naj bo to še za zlato mašo". Č. g. direktor Orehar se je škofu zahvalil tudi za obisk in za vso skrb, ki jo posveča slovenskim izseljencem ter vsemu slovenskemu narodu za njegovo versko in narodno okranitev.

Za pozdrave se je škof dr. Rožman zahvalil z lepim govorom o edinosti, ki naj vlada povsod. Naglašal je svoje veselje nad dejstvom, da vsi škofje hvalijo slovenske duhovnike. Te je pa pozival naj še najprej delajo z vso vnemo za dušni in telesni blagor slovenskega ljudstva. Zatem se je Prevzvišeni močno zanimal za izvedbo načrtov glede pozidave prostorov na slovenskem zemljišču. Načrte mu je pojasnjeval č. g. direktor Anton Orehar.

Prevzvišeni se je nato še dalj časa zadržal v prisrčnem razgovoru s svojimi duhovniki.

Slovenska Katoliška akcija

je imela plenarni sestanek v soboto dne 30. marca t. l. popoldne v kolegiju v ulici Tequendama v Villa Devoto. Prevzvišeni se je rad odzval vabilu vodstva KA in je prišel na sestanek ter na njem tudi govoril. Njegova izvajanja so dragoceni nasveti in navodila za nadaljnje delo Slovenske. Kat. akcija med rojaki v izseljenstvu.

Društvo Slovencev

je za prejšnjo soboto sklicalo slavnostno sejo, na katero je povabilo škofa dr. Rožmana in dosedanje odbornike Društva Slovencev od njegove ustanovitve naprej. Vabilu sed. odbora se je odzvalo kar lepo število odbornikov. Prišel je tudi častni predsednik DS g. župnik Janez Hladnik, ustanovitelj Društva Slovencev in njegov dolgoletni predsednik g. Miloš Stare je pa poslal sed. predsedniku g. ing. Mozetiču pismo, v katerem ga je prosil naj njegovo odsotnost opraviči, ker je še vedno bolan in ne more priti na slavnostni sestanek.

Prevzvišeni je prišel na sestanek odbornikov Društva Slovencev s zborovalne napak, ker je to edino, kar preema iz ust nekaterih političnih pravitelj; ki poslušajo govori o bodočnosti na isti način, z istimi metodami in izrazi, ki se jih je posluževal tisti, ki je bil diktator; opazuje, kako vrše politični praki svojo kampanjo, pri tem pa skrbno pazijo, da ja ne bi govorili o bližnji na Slov. Kat. akcije. Ob prihodu so ga

vsi navdušeno pozdravili. V spremstvu odbornikov DS se je škof podal v dvorano. Tu ga je pozdravil z daljšim govorom predsednik DS g. ing. Albin Mozetič. V govoru je naglašal veselje, ki ga vsi odborniki DS čutijo zaradi škofove navzočnosti. Zahvalil se mu je za vso naklonjenost, ki jo neprestano izkazuje slovenskim izseljencem po svetu. Naproša ga naj sporoči vsem slovenskim rojakom, ki jih bo obiskal, tople pozdrave slovenskih izseljencev v Argentini ter njihovo prošnjo, naj store vse, da se bo med njimi ohranila edinost.

Škofova zahvala je bila polna toplote in najlepši želja za nadaljnje uspešno delo Društva Slovencev in vseh ostalih slovenskih društev ter organizacij v Argentini. Vse naj stalno spremlja božji blagoslov. Znova je vsem polagal na srce zlasti skrb za mladino in za njeno versko in narodno vzgojo. Poudarjal je tudi potrebo po slogi in edinosti in izrazil veselje, da je v tem pogledu med Slovenci od vseh emigrantskih skupin še najbolje. Končno je omenjal, da se bo letos odzval stalnim prošnjam rojakov iz Zahodne Evrope in jih bo šel obiskat. Za te rojake je de al, da se čutijo zelo zapuščene, čeprav so bliže domovini, kakor pa slovenski izseljenci v raznih prekomorskih deželah. Prav zato je nujna tesnejša povezava letih izseljencev z vsemi ostalimi slovenskimi rojaki po svetu.

Besede nadpastirja g. dr. Gregorija Rožmana so vsi navzoči sprejeli z navdušenim odobravanjem. Predsednik DS g. ing. Mozetič je zatem škofa dr. Rožmana in vse odbornike DS povabil na prigrizek v gostinsko sobo Slovenske hiše. Tu je škof ostal v družbi sed. in bivših funkcionarjev DS in krajevni odbor nad eno uro, nakar se je v spremstvu č. g. dekana dr. Lenčka, direktorja Oreharja in župnika Hladnika podal v Ramos Mejia, kjer je na vrtu Ilirije priredila

Slovenska kulturna akcija

njemu v čast pozdravni večer. Po zahvali predsednika Jurčeca za prihod, se je Prevzvišeni z vsemi rokoval, nakar ga je ga Petričkova, ki je vodila pogo-

BRALI SMO...

ZA PRAVICE SLOVENCEV NA GORIŠKEM IN TRŽAŠKEM

V Svobodni Sloveniji smo poročali o seji rimske vlade, na kateri so razpravljali o osnutku novega šolskega zakona, ki predvideva novo ureditev slovenskega šolstva, in ki bi v slučaju zakonitve prizadel slovenski narodni manjšini še nove krivice.

Poročilo o izdelanem osnutku je povzročilo veliko ogorčenje med goriški mi in tržaškimi rojaki. Spričo nove nevarnosti so se vsi združili ter sprejeli naslednjo resolucijo, ki jo je v celoti objavila tržaška "Demokracija" v prvi februarski števi. Glasi se pa takole:

Slovenska javnost je obveščena o zakonskem osnutku, ki naj bi urejal slovensko šolstvo na Goriškem in Tržaškem. Ta osnutek je vlada že sprejela 28. decembra 1956 in ga tako pripravila za razpravo in sprejem v parlamentu.

Zastopniki podpisanih skupin ugotavljajo da ta osnutek ni v skladu z duhom in načelom splošne deklaracije o človeških pravicah, z ustavo italijanske republike in posebno še z londonskim sporazumom, ter zahtevajo, da se pri osnutku upoštevajo spodaj navedena načela:

1. Da se ustanove v duhu čl. 6. italijanske ustave državne šole s slovenskim učnim jezikom povsod tam, kjer obstaja slovenska narodna manjšina.

2. Da se ohranijo samostojne obstoječe šole s slovenskim učnim jezikom ne samo na Tržaškem, ampak tudi na Goriškem.

3. Da je vpis v šole s slovenskim učnim jezikom svoboden, brez prošnje in izjav o rabi jezika in etnični pripadnosti.

Vpis v šole s slovenskim učnim jezikom se mora vršiti na isti način, kot se vrši v šole z italijanskim učnim jezikom vseh vrst in stopenj.

4. Da se sestavljanju učnih programov pritegnejo tudi slovenski šolniki.

5. Da mora vodstveno, učno in postržno osebje šol s slovenskim učnim jezikom popolnoma obvladati slovenski jezik.

Vodstveno in učno osebje za osnovne šole mora dovršiti učiteljske s slovenskim učnim jezikom; za srednje šole pa vsaj višjo srednjo šolo s slovenskim učnim jezikom, razen osebja, ki že službuje na teh šolah.

6. Da se osnovne in srednje šole na Goriškem in Tržaškem uzakonijo na osnovi številčnega stanja razredov zadnjih

stitev, povabila k mizi. Med večerjo, je predsednik SKA, g. R. Jurčec pozdravil škofa g. dr. Rožmana kot enega tistih slov. škofov, ki jim je bil poleg vodstva duš tudi kulturni napredek slov. naroda pri srcu. Zahvalil se mu je tudi še posebej za vso moralno pomoč in mecenstvo SKA-ji.

Škof g. dr. Rožman je v svojem govoru zatem naglašal važnost kulturnega dela v izseljenstvu in posebej tudi znanstvenega, pa umetnostnega ustvarjanja kot ga goji in širi SKA. Njenemu delu je želel mnogo božjega blagoslova. Spontano odobravanje je izražalo hvaležnost vseh navzočih za vzpodbudne nadpastirjeve besede. Za škofom g. dr. Rožmanom je spregovoril še župnik č. g. Janez Hladnik. Povedal je, da je bil škof g. dr. Rožman sploh prvi mecen slov. kulture med izseljenci v Argentini. Ko je odh al g. Hladnik v Argentino, je bilo tudi doma znano, da preti Duhovnemu življenju prenehanje zaradi pomanjkanja sredstev. Odsel je s seboj škofovo darilo 100 dolarjev, s katerimi je Prevzvišeni rešil reviji življenje.

Po večerji je Prevzvišeni pokazal dve seriji barvastih skiptičnih slik iz verskega in kulturnega življenja naših sorojakov v USA ter je posamezne slike sam tolmačil. Tudi za to lepo pozornost so se mu udeleženci večera oddolžili z večkratnim ploskanjem.

V Mladinskem domu Ramos Mejia in Moron

V nedeljo 31. marca t. l. se je prevz. g. škof dr. Rožman odzval vabilu Mladinskega doma — Don Bosco v mestu Ramos Mejia. Najprej je imel ob 11 h sv. mašo, ki so se je udeležili ne samo člani Mladinskega doma, ampak tudi bližnji Slovenci.

Po sv. maši so člani Mladinskega doma pripravili na prostem "asado criollo". Popoldne je bil v prostorih Mladinskega doma sestanek zbranih fantov. Škof g. dr. Rožman je imel govor in je članom Mladinskega doma nanizal polno vzpodbudnih misli.

Nato se je odpeljal še na obisk Dekliškega Mladinskega doma v Moronu, kjer so mu dekleta tudi pripravile prisrčen sprejem.

dveh let, to je v šolskih letih 1954-55 ter 1955-1956.

7. Da se ustanovi v splošnem državnem staležu posebni stalež osebja osnovnih in srednjih šol s slovenskim učnim jezikom na Goriškem in Tržaškem.

Za vpis v ta stalež lahko zaprosijo vsi tisti, ki so že v seznamu stalnega osebja in so že dodeljeni na službovanje na šole s slovenskim učnim jezikom.

Vse poverjeno in nadomestno osebje, ki že službuje na šolah s slovenskim učnim jezikom vsaj 5 (pet) let in je ocenjeno z oceno "valente", pa naj doseže vpis v ta seznam na podlagi doseženih naslovov.

Za vsa ostala prosta mesta pa naj se razpišejo natečaji pred komisijami, ki obvladajo slovenski jezik.

Za osebje, ki že službuje vsaj 5 (pet) let na šolah s slovenskim učnim jezikom, naj se ne postavljajo starostne meje ob razpisu natečajev po naslovih.

Do vpisa v ta seznam naj imajo pravico tudi vsi isti, ki se lahko poslužujejo člena 8. londonskega sporazuma.

Prav tako naj se določijo stalna mesta upravnega in postrežnega osebja, katero vzdržuje država.

Za vse slovenske šole v Italiji naj se ustanovi pri šolskem skrbništvu v Trstu šolski oddelek, ki mu načeljuje slovenski funkcionar, ki mora imeti v zadevah slovenskih šol iste kompetence, kot jih ima šolski skrbnik za šole z italijanskim učnim jezikom.

Trst, 21. januarja 1957.

Sindikat slovenske šole, Trst
Sindikat slov. šolnikov, Gorica
Komunistična partija
Tržaškega ozemlja

Neodvisna socialistična zveza, Trst
Skupina neodvisnih Slovencev, Trst
Slovenska demokratska zveza, Gorica
Slov. demokratska zveza, Trst
Slov. katoliška skupnost, Trst

Slovenska krščanska soc. zveza, Trst
Slov. kult.-gospodarska zveza, Trst
Slov. gospod. kulturna zveza, Trst
Akademsko srednješolski klub "Simón Gregorčič", Gorica

Akademski klub, Gorica
Slov. katoliško akademsko društvo, Gorica

Slov. akademski klub "Jadrin", Trst
Slovenski kulturni klub "Trst
Prosvetno društvo

"Ivan Trinkl", Videm
Slovensko-hrvatska ljudska prosveta, Trst
Slov. katoliška prosveta, Trst

ARGENTINA

O zadnji poslanici predsednika republike generala Aramburja so razpravljali tudi vodstva demokratiških političnih strank. Pozdravljajo odločitev revolucionarne vlade, da s spremembo ustave iz leta 1853 ter s splošnimi volitvami vrne republiki pravo demokratsko politično življenje ter demokratske ustavnosti oblasti. To vladno odločitev pozdravlja tudi nacionalni posvetovalni odbor.

Z določitvami datumov za volitve v ustavodajno skupščino in za volitve v stavnih oblasti je prišlo de nesoglasja med člani vojaškega vladnega odbora, ki so ga sestavljali ministri treh vojaških resorov. Z določenimi datumu ni bil soglasen letalski minister komodoro Julij Cesar Krause. Bil je mnenja, da naj se volitve izvedejo v tistem roku, ki ga je vlada napovedala. V tem smislu je letalsko min. tudi izdalo javno sporočilo, ki je pa bilo pozneje preklicano. Ministra za vojsko in mornarica sta od let. ministra zahtevala ostavko. Predsednik jo je sprejel in je za novega letalskega ministra imenoval letalskega brigadnega generala Guillerma Zinny-ja. Zapri-sega novega let. ministra je bila napovedana za ponedeljek dopoldne. V nedeljo in ponedeljek so se pa v letalskim ministrstvu ponovno sestali vrhovni letalski poveljniki ter razpravljali o nastalem položaju. Odobrili so zadržanje let. ministra ter se podali v predsedniško residence k predsedniku. Prosili so ga naj vzame znova v razpravo vprašanje ostavke let. min. ker da oni žele, da naj bi komodor Krause ostal še naprej na svojem položaju. Predsednik je izjavil, da vztraja pri svoji odločitvi. Spričo takega stanja tudi let. brigadni general Zinny ni sprejel imenovanja za novega letalskega ministra. Biv. letalski minister Krause je imel v ponedeljek daljši razgovor s predsednikom generalom Aramburjem. Časnikarjem je dejal, da so vrhovni letalski poveljniki predložili predsedniku za njegovega naslednika komodorja MacLoughlina. Predsednik ga je za let. min. tudi imenoval.

V Argentini je bila več tednov kljub jesenskem vremenu velika vročina. Temperatura je bila skoro vedno nad 30 stopinj. Proti koncu prejšnjega tedna je pa nastopila sprememba. V južnih provincah je nastopilo deževje. Zaradi močnih nalivov je moral tudi predsednik republike Aramburj odpovedati obisk provinci La Pampa, ki je bil določen za konec prejšnjega tedna. Z južnih provinc se je dež pomikal vedno bolj proti severu in smo ga dolgem času dobili prejšnji ponedeljek tudi v Buenos Airesu.

Sed. argent. veleposlanik v Montevideu dr. Alfred Palacios, prvak argent. soc. stranke, je izjavil, da bo maja meseca odstopil, ker se hoče vrniti v aktivno politično življenje.

Na zahtevo argentinske vlade je čilška vlada pobeglih 6 peronističnih pravkov dala prepeljati iz mesta Punta Arenas v Santiago de Chile, kjer bodo v zaporu čakali na odločitev vrhovnega čilškega sodišča o argent. zahtevi o izročitvi. Stališče argentinske vlade bo pred sodiščem branil znani čilski pravnik strokovnjak dr. Arturo Alessandri, sin. biv. čilškega predsednika.

Notranji minister je izjavil, da so oblasti ugotovile, da je bilo v volilne imenike nepravilno vpisanih več kot 80.000 volilk. Vse te so sedaj izbrisali iz volilnih imenikov.

Tajnik za tisk v predsedstvu vlade Adolf Lanus je podal ostavko. Za njegovega naslednika je bil imenovan Roberto Caminos.

Slov. prosvetna matica, Trst
Slov. prosvetna zveza, Trst
Zveza slov. prosvetnih društev, Gorica
Slov. duhovska zveza, Trst
Slov. duhovska zveza, Gorica
Slov. gospodarsko združenje, Trst
Narodna in študijska knjižnica, Trst
Kmečka zveza, Trst
Gospodarsko društvo "Dijaška Matica", Trst
Društvo "Pravnik", Trst
Zveza neposrednih malih posestnikov, Trst.

"ATENEO REPUBLICANO CROATA"

je v Bs. Airesu organizacija, ki so jo ustanovili pristaši prof. Oršanića iz Hrv. rep. stranke. Na Oršanićev predlog je bil izvoljen za predsednika org. dr. Milivoj Stahuljak, za podpredsed. dr. Zvonimir Malvić, za tajnika Kazimir Katalinić, za blag. Milan Jelić. Odborniki sta: Ing. Karlo Kastelac, in Ante Dragičević. V nadz. odboru sta Mato Varga in ing. Mladen Baković.

Novice iz Slovenije

V Beogradu je bil 1. februarja VII. plenim Zveze komunistov Jugoslavije. Sestanek je vodil Tito kot generalni tajnik svoje komunističke stranke. Na njem je bilo sklenjeno, da bo VII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije novembra meseca letos v Ljubljani. Delegete za kongres bodo volili po ključu 1 delegat na 400 članov. Na kongresu bodo podani naslednji referati: Politični referat, organizacijsko poročilo Centralnega komiteja Zveze kom. Jugoslavije, referat o programu Zveze kom. V komisiji za izdelavo načrta programa ZKJ so poleg Tita še vodilni slovenski, hrvaški in srbski komunisti. Od slovenskih so v komisiji: Edvard Kardelj, Boris Zihnerl in Janez Vipotnik. V komisiji za spremembo in izpopolnitev statuta ZKJ je pa od slov. komunistov Vida Tomšič.

V Sloveniji so našli nov Prešernov portret v zapuščini slikarja Matije Koželja, ki je umrl leta 1917. Koželj ga je naslikal, ko je bil star 21 let in se je odpravil na dunajsko slikarsko akademijo. Slikar Koželj je iz Vodic, kjer je bil doma, hodil kot deček večkrat v Kranj, kjer mu je oče pokazal ted. tamošnjega odvetnika in pesnika dr. Franceta Prešerna. Koželj je Prešerna naslikal 13 let po pesnikovi smrti. Po mnenju strokovnjakov je Koželjeva slika najvernejši prikaz dr. Prešernovega obraza.

Umetnostni zgodovinar dr. Vojeslav Mole pripravlja za umetnostno revijo poljskega državnega inštituta za umetnost obširnejšo razpravo o slovenskih slikarjih Antonu Gojmiru Kosu, Božidarju Jakcu, Mihi Malešu, Francetu Miheliču in Riku Debenjaku.

V okviru letošnjega ljubljanskega festivala bo v Ljubljani tamošnja Narodna galerija odprla Kremser-Schmidtovo razstavo. To razstavo ljub. Narodna galerija pripravlja že dve leti in bo ena najpomembnejših letošnjih razstav v Ljubljani. Povezana bo s takratno raz-

stavo tega slikarja v njegovem rojstnem kraju Kremsu v Avstriji. Za to razstavo bodo dobili z Dunaja in Gradca tudi ošnutke za velike Kremser-Schmidtove slike, ki so v Sloveniji v Velešovem in Gornjem gradu. Za razstavo bo pripravljen tudi obsežen katalog v slovenščini in francoščini, v katerem bodo reproducirana vsa Kremser-Schmidtova dela, ki se nahajajo na ozemlju Slovenije.

Jože Župančič je prevedel najobširnejši in najnovejši roman ruskega pisatelja Leonina Leonova, Ruski gozd. Izšel je v založbi Slovenskega književnega zavoda. Državna založba Slovenije je pa že leta 1951 izdala prevod Leonidovih Jazbecov.

Balada je druga knjiga Iva Brnčiča, ki jo je izdala Cankarjeva založba. V njej je obsojena Brnčičeva poezija, novelistika in dramatika. Knjigo je uredil Mitja Mejak. Brnčičevi eseji in kritike so izšle pred leti v zbirki "Generacija pred zaprtimi vrati". Poročevalec VIR v ljub. Poročevalcu o Brnčiču pravi: Čeprav ni bil izrazit prozaist, je vendar pod njegovim perom nastal nenavaden umotvor, nenavadna majhna mojstrovina: Moji konji, ki sodijo že takorekoč v klasično slovensko berilo.

Jugoslovansko združenje za mednarodno pravo je imelo tretji redni občni zbor v Ljubljani. Na njem je bil znova izvoljen za predsednika prof. dr. Milan Bartoš. Udeležilo se ga je nad 50 članov, raznih pravnih strokovnjakov. Navzoči so bili tudi dr. Joža Vilfan, generalni tajnik predsednika republike, poslanca dr. Makso Šnuderl in dr. Joža Potrč, predsednik slovenske sekcije združenja, prof. Ivan Tomšič in drugi. Letošnjo Prešernovo nagrado so dobili: Cene Vipotnik za pesniško zbirko "Drevo na samem", Gabriel Stupica za sliko "Dekle z igračkami" in "Avtoportret z otrokom", dr. Bratko Kreft za režijo Shakespearjeve drame "Henrik IV", Igor Ozim za koncertno delo v preteklem letu, Slovenski oktet za svoje koncertne nastope v preteklem letu in France Bezlaj za knjigo "Slovenska vodna imena".

Na žalni seji Slovenske akademije znanosti in umetnosti za pok. arhitektom Josipom Plečnikom je govoril o Plečnikovem delu prof. dr. France Stele. Orisal je značilnosti treh Plečnikovih delovnih obdobij na Dunaju, v Pragi in Ljubljani.

Umrli so v Ljubljani: Ludmila Jeras, Ivana Račič, roj. Mrak, vdova upok., Ivan Menart, biv. čevljarški mojster, Alojzij Blatnik, pek. pom. v p., Andrej Jordan, žel. upok., Ivan Gale, žel. v p., Vladimir Bizovičar, str. tehnik v p., Avgust Remškar, Ivan Starin, nam., Božidar Sartory in Franc Mahkovec, v. svetnik fin. min. v p. v Grosuplju, Jožica

Nova organizacija hrvatskih emigrantov

V Argentini se je zbrala skupina hrvatskih javnih delavcev ter je po razmotritvi položaja, v katerem se nahaja hrvatska emigracija, sklenila ustanoviti novo organizacijo hrvatskih emigrantov, ki je postavljena na čisto demokratske osnove ter zavrača sleherno totalitaristično obliko tako javnega, kakor državnega življenja. Pripravljalni sestanek je bil 27. januarja t. l. Na njem so sklenili, da se nova organizacija imenuje Hrvatski demokratski odbor za Argentino — Comité Democrático pro Croacia Libre. Na tem sestanku je bila sprejeta tudi Deklaracija o načelih in nalogah novega društva. Podpisali so jo Mirko Matković, dr. fra Metod Kelava, Duško Kalebić, Joža Hraščan in Nikola Francetić kot člani pripravljalnega odbora.

Kot osnovno načelo je v deklaraciji naglašeno vztrajanje hrvatskega naroda na principu svobode in človeškega dostojanstva. To pa mora biti tudi vodilna ideja za vse delo proti sedanjim kom. diktaturi. Ustvaritev hrvatske državne neodvisnosti smatrajo za neobhodno potrebno sredstvo za zaščito svobode. Zato podpisniki v deklaraciji izjavljajo, da se bo nova organizacija borila proti "vsake vrste jugoslovanstvu". V bodoči državi je edino možna demokratska oblika vladavine, ki jo izvaja Hrvatski Sabor. Poudarjeno je tudi načelo pravne države, socialne pravičnosti in privatne lastnine, socialne funkcije lastništva in svobodna iniciativa v gospodarstvu ter enakost vseh ljudi pred zakonom brez razlike vere, stališča in porekla.

Deklaracija omenja tudi pravi pomen 10. aprila 1941: Tu stoji dobedno: "10. aprila 1941 je hrvatski narod s svojo enodušno odločitvijo odstranil tujo ob-

Dolinar, roj. Kavšek, učit. v p. v Radečah pri Zid. mostu, Ana Dralka v Rodovljici, Milan Furman, arhivar celjskega gled. v Celju, Rudolf Salaba, kap. 1. razr. v p. na Vranskem, Franci Pogacar, hotelski kuhar na Bledu, Terezija Ogorelec, roj. Gerjevič v Kranju, Martin Šikovec v Dolu pri Hrastniku, Mihael Boštele, novinar v Štepanji vasi, Janez Kepic, delavec na Homecu, Marija Groselj, roj. Dolenc na Polzeli, Marija Derling, roj. Murnik v Hlebcu, Vera Derling v Laškem, Alojzij Trtnik, pos. v Lanišću in Marija Kosi, roj. Skaza v Soštanju.

BUENOS AIRES

Prihod novih Slovencev

Dne 10. marca t. l. je dopotovala iz Ljubljane v Buenos Aires z ladjo Conte Biancamano ga Frančiška Kovačič, mati g. Tineta Kovačiča ter sestra g. Jožeta Černaka iz Lanusa. — V ponedeljek dne 1. aprila t. l. je pa prispel iz Rima v Bs. Aires g. dr. Pavle Krajnik, du-

last in vzpostavil lastno suvereno Hrvatsko državo na vsem zgodovinskem in etničnem področju. Hrvatski narod ni odgovoren za samovoljna dejanja poedin- cev, ki so veličino tega zgodovinskega narodnega dejanja v kateremkoli pogledu uničili ali zmanjšali. Zato je hrvatski narod proti temu, da njegovo dejanje 10. aprila prisvaja zase bodisi posameznik ali kakšna skupina ali ga na- pačno prikazuje kar samo lahko koristi neprijateljem hrvatskega naroda v njihovi borbi proti pravičnim zahtevam hrvatskega naroda razpostavitev lastne države". Nadalje ustanovitelji novega hrvatske organizacije pozivajo vse na borbo za hrvatsko svobodo, znova poudarjajo, da je nosilec zakonitosti samo Hrvatski Sabor, končno se pa zavzemajo "za čim širšo koalicijo vseh hrvatskih državotvornih demokratskih sil izven domovine". Nova organizacija se bo zavzemala, da bi v Argentini prišlo do "demokratskega sodelovanja z vsemi konstruktivnimi hrvatskimi organizacijami in skupinami" ter da bi prišlo do "konstituiranja "Osrednjega Hrvatskega predstavništva v Argentini". Taka organizacija naj bi se ustanovila tudi v drugih državah, kjer žive Hrvati, da bi končno prišlo do ustanovitve Glavnega predstavništva Hrvatov v emigraciji.

Ustanovni občni zbor nove organizacije hrvatskih emigrantov je bil 24. februarja t. l. Vodil ga je dr. fra Metod Kelava. Poročilo o delu pripravljalnega odbora je podal Nikola Francetić. Obširno je govoril o potrebi ustanovitve nove organizacije ter naglašal, da ustanovitelji in člani nove organizacije nočejo slediti raznim vodjem, ampak načelom.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik prof. Ante Vitaić Jakša, 1. podpredsednik ing. Federico Čubelić, II. podpredsed. o. dr. Metod Kelava, I. tajnik Duško Kalebić, II. tajnik Duško Ševerdija, I. blagajnik Ivan Štir, II. blag. Nikola Francetić, odborniki: Antun Žuvela, Miro Bura, Josip Tukšar, Ivan Štos, Slavko Korenić, Antun Vajdić, Josip Hraščan; namestniki Ivan Rusedić, Jure Noršić, Peter Klarić, Prvislav Žuvela, Ivan Jurčić, Čedomil Čurić, Marijan Šinković. Člani nadzornega odbora so: Franjo Misinski, Vladimir Bah, Dominik Kunac; člani astnega sodiščarja Dr. Francisco A. Martinolich, ing. Viktor Šarić in Mateo Marčep.

Slovinci v Argentini

hovni vzhodnega obreda. Potoval je z ladjo Cabo de Buena Esperanza.

Na poti v Čile se je 31. marca t. l. ustavila v Bs. Airesu ga Ivana Zobec. V sosednjo republiko potuje k svojemu sinu. Vsem želimo v novih deželah mnogo sreče in zadovoljstva.

"Gallus" pripravlja ustanovitev svojega mladinskega zbora. Iskreno pozdravljamo zamisel ter zboru želimo, da

Vsak teden ena

SRCE DRAGO, KAJ ŽALUJEŠ...

Srce drago, kaj žaluješ, kaj vzhihuješ dan na dan? Kaj, to žalost ti donaša kaj donaša ran in ran? Rane tvoje so globoke, vire rdeče so krvi: naj, bo lepa le tujina, lepša kakor dom tvoj ni!

Dom te vabi, dom te kliče, tebe čaka zlati hip! Da objelo bodeš brate, dyor in hišo, dol in hrib! Da objelo bodeš polje in zelene lipice, ki so nekdoj te hladile, ko si bilo mlado še.

Kar je tujega, do tega te veselje ne pelja, najzvestejšega prijatelja vselej najdeš le doma! Tam, kjer mati te rodila, tam, le tam te veselil — še vijolca, lepše cvete tam, kjer zemlja jo rodi.

bi jo čimprej in čim uspešneje izvedel. Prepričani smo, da bo — sodeč po mnogih lepih otroških glasovih, ki smo jih v zadnjem času na raznih prireditvah slišali — pod strokovnim vodstvom, mladinski zbor lahko rodil lepe rezultate in prav nič ne dvomimo, da bodo starši svoje "slavčke" radi poslali v zbor, kjer jim bo dana prilika, da se glasbeno izobrazijo.

LANUS

Za praznik sv. Jožefa smo imeli v farni cerkvi izredno doživetje. Prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman je opravil pontifikalno mašo, z asistenco slovenskih bogoslovcev in duhovnikov in s petjem slovenskega pevskega zbora v Lanusu. Sv. obred se je vršil ob 19. uri. Prevzvišeni je tudi blagoslovil in postavil križe v učilnicah farne šole.

V družini g. Ignacija Glinška so dobili zdravega sinčka, ki bo pri krstu dobil ime Janez. Čestitamo!

DAYDAM

išče:
RUDARSKEGA INŽENIRJA;
GEOLOGA;
ADMINISTRATORJA naše podružnice v San Rafaelu (Mendoza);
ŠOFERJA z lastnim kamionom, ali v soudeležbo.

Predstavi se ob delavnikih od 17 - 19 dni pisмено na

DAYDAM S.R.L.

Calle 25 DE MAYO 533 - 3° piso
T. E. 32 - 7712
Buenos Aires

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

(30)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

"Toda dragi sosed, kdo govori o nebesih in svetosti? Za božjo voljo! Najmanj ta mala. Prepričan sem, da si o bistvu prikazovanju ne dela prav nobenih misli. Vzame jih kot nekaj popolnoma naravnega. Globoko je očarana, zato zna očarati tudi druge. To je, kar sem občutil v tej uri..."

Komisar Jacomet se premisljuje o smehljaju.

"Dragi gospod in sosed, vi ste mož davka in jaz sem policaj. Vi ste razgledani v finančnih zadevah, jaz pa se nekoliko spoznam v duši malih ljudi. Kar se tiče skromne psihologije, se lahko mirno zanesete na starega Jacometa."

Sestnajsto poglavje
Gospa in žandarmerija

Sestra Marija Terezija Vauzous stoji pred klopni. Njen lep oblikovani obraz, po naravi zares lep, je razdrapan bolj kot ponavadi. Oči so ji zlezle nekam pod čelo, ustnice so ji stisnjene. Celo otrokom ne uide, kako slaba je danes videti učiteljica. Vzrok vsemu je nočno bedenje, ki ga je imela sestra Marija Terezija od sinoči do jutra.

Dekan Peyramale je zaupal kaplanu Pomianu posebno zadevo, ki jo je katehet — moral je nenadoma odpotovati v Saint Pé — predal naprej razredni učiteljici. Ni lahka zadeva, ki se je je pomian rešil. Sestra Vauzous je vso noč prebedela nad težkimi knjigami, ki pa

njene naloge niso prav nič olajšale. Dekanova zahteva je seveda v tem: pokazati Bernardki pred vsemi sošolkami, da je njeno obnašanje v najboljšem slučaju nesramna prevzetnost, ker hoče dopovedati, da tako mlado dekle, ki ni bilo niti pri prvem obhajilu, stoji v neposredni zvezi s preblaženo Devico. Peyramale je celo izrecno želel, naj poudari komično stran te mladostne blodnje. Zadeva se je med šolkami začela. Upa, da bo ob zasmehu tistih deklet tudi pokopana. Za prenapete zgodbe ni nič hujšega kakor zasmeh. Kar se tiče Pomiana, je dekan po pravici upal vanj, zakaj Pomian ni slab šaljevec, čeprav njegove šale niso tako mogočne in domače, kakor je on sam. Sestra Marija Terezija seveda nima v sebi niti malo smisla za šale. Izvira pač iz najstrožjih krogov Francije, ki že po naravi ne razumejo nobene šale. Njen oče je kralju zvesti general, nekoč učitelj v Saint Cyru, sedaj po cesarju upokojen. Njena mati je hčerka profesorja za državno-znanstvo; konservativec, ki mu je bil za nasprotnika slavni de Maitre, jakobinski upornik. Vojška in profesorska skrupuloznost leži v krvi sestre Vauzous. Tako se je zgodilo, da je ponoči, ko se je pripravljala na svojo nalogo, zašla v prav globoko vodo in prebrala marsikako nerazrešljivo stran o velikem problemu milosti, prostosti, greha in zasluženja. Posebno pojem milosti ji je težko legel

na dušo. Sestra Marija Terezija je v tej uri razrita, trudna in nemirna. Čemur se duša še nikoli ni vdalja, je zdaj vstalo v srcu in postavilo na tehtnico njeno lastno življenjsko žrtev. Častitljivost močne duše se ni ustavila pred zadnjimi cilji. Kako se goje strogost, molitve, delo, oprostitev od vsega, zatajevanje mesa in ponižnost duha, da je mogoče doseči zadnji cilj...

Učiteljica ošine s pogledom levi ogel šeste klopi v srednji vrsti. Bernardka Soubirous je navzoča. Ves teden je ni bilo. Medtem, ko vse deklice, kakor ponavadi, klepetajo, sedi ona tiho na svojem mestu in gleda v klop. Deklica je videti na moč zastrašena, odkar je imela opraviti z oblastjo, misli sestra.

"Soubirous Bernardka", jo pokliče.

"Pridi in postavi se pred prvo klop".

Bernardka se plazi skoz oster šepet celega razreda pred prvo klop in se postavi, kakor že večkrat v prazen prostor za preizkušnjo. Sestra Marija Terezija pa je nima k mari, temveč se obrne k drugim.

"Dragi otroci! Danes bomo govorili o stvari, ki ne spada k učni snovi in je tudi v katekizmu ni. Gospod katehet vas o tem ne bo spraševal in se vam ni treba učiti. Toda tudi klepetati ne smete, temveč pazite in na široko odprite glave, ker je stvar važna. Spomnite se, deklice, da sem vam stokrat povedala, da smo vsi ljudje grešniki, nekateri manjši, nekateri večji, toda grešniki smo vsi. Če vsak večer, kakor zahteva svet, vera, natančno preiščete svojo vest, preden z molitvijo ležete spat, kaj vse pride na dan? Vstanejo laži, s katerimi ste žalili starše in druge ljudi in ki so

vam na jeziku skoraj vsako uro, preden ne zaspite. Mogoče se pokaže celo poželjenje po nepravni dobroti. Gotovo pa najdete nepazljivost pri sveti maši, malomarnost pri molitvi rožnega venca, lenobo, predrznost, slabe misli in sto drugih malih grehov, ki jih imate. Katarina Mengot na primer spet grize nohte. Dobro poslušajte zdaj! Gospod Bog nas ni vseh enako ustvaril. Nekateri nosijo svoje grehe in napake težje, nekateri spet lažje. Tudi v našem mestu je gotovo nekaj ljudi, ki imajo manj napak kakor drugi. Mislim pa, da med nami ni nobenega teh: Ali si me razumela, Bernardka Soubirous?"

"Da, ma seur, razumela sem," odgovori Bernardka z glasom, kakor da se je vse to prav nič ne tiče.

"Morda pa ti misliš, da je med nami le kdo, ki je več vreden kakor drugi?"

Bernardka se začudenost zastrmi z neprepanimi očmi v sestro Vauzous, Tudi Bernardka namreč ni ponoči spala.

"Ne, ma seur", odgovori mehanično.

"Hvala ti za tvojo modrost, Soubirous", priklama učiteljica, za kar zanje smeh celega razreda. "Mir! Pojdimo dalje. V svoji nekončni dobroti pa je Bog v teku časov poslal na svet nekaj izjem, to se pravi ljudi, ki jih mi ne poznamo, ljudi, ki niso skoraj nič grešili, ki so bili skoraj brez napak, ki niso lagali, ki niso hrepeneli po nepravni dobrotah, ki niso molili raztreseno, ki niso bili ne leni in ne predrzni, in ki se niso tako neumno praskali po glavi kakor Aneta Courrèges tamle. Te izjeme, ki so bile skoraj brez greha, morete spoznati iz svetih zgodb. Katera mi ve povedati kakšno? Soubirous?"

Bernardka ne odpre ust. Toda že ma-ha Jeanne Abadie z roko po zraku. Sestra Vauzous jo prijazno pokliče:

"No, Abadie! Katerega svetnika veš imenovati?"

"Svetega Jožefa", izklepeti Jeanne.

"Kako prideš ravno na svetega Jožefa?" se začudi sestra. "Toda pustimo to in pojdimo dalje. Tudi v kasnejših časih so prišli na svet takšni čudežni ljudje, čeprav jim je bilo težje kakor onim, ki jih poznamo iz svetih zgodb. Govorim o priprošnjikih, ki jih kličemo v litanijah. O teh vam bom danes samo nekaj povedala. Po večini so bili to božji možje, samotarji, puščavniki, puščavnice in redovnice. Šli so v puščave, šli v golo, raztrgano gorovje kakor so naše Pireneje. Tam so živeli od korenin, od strdi divjih čebel in od požirka vode. Večkrat pa sploh niso nič jedli, temveč so se dolgo postili. Tudi so bedeli v nočeh, da so premolili vse molitve, kar jih je. Marsikateri so pričeli nove molitve, marsikateri so se bical z usnjenim bičem. Drugi spet so nosili železne pasove s porjavljanimi bodicami, ki so se jim zabadale v meso pod trdo kuto. Veste, zakaj so vse to delali? Delali so to zato, da bi lažje premagali svoje slabe misli in želje, čeprav je bilo v njih le prav malo grešnosti. Delali so to, da bi prepodili satana, ker jim je bil nevoščljiv zavoljo njihovega Bogu posvečenega življenja in je vedno znova poskušal svojo srečo in jih nadlegoval. Kar so ti ljudje počeli, to imenujemo askozo, drage deklice. Zapomnite si to besedo. Če so z velikimi težavami in trpljenjem prišli v askozo daleč in so vse napore in skušnjave satanove premagali,

SLOVENCI PO SVETU

ČILE

V Svobodni Sloveniji ste kratko poročali o odhodu škofa g. dr. Rožmana na obisk k rojakom v Čile. Ker je pa bil to za vse nas tako velik dogodek, vam pošiljam še tele vrstice!

Vsi Slovenci se še vedno pogovarjamo o obisku našega nadpastirja, škofa dr. Gregorija Rožmana. To je bil za nas vse eden največjih dogodkov, tako lep in tako vesel, da ga ne bomo pozabili nikdar. Zlasti želim omeniti dva dogodka: Dne 23. februarja je bila v avditoriju Don Bosca v Santiagu pozdravna akademija v čast našemu škofu. Na odru je visela velika slika Ljubljane. Dekleta in fantje v narodnih nošah so prepevali slovenske pesmi, vrstle so se deklamacije in pozdravi i. t. d. Vse je bilo tako pristrčno in tako lepo, da je kar prehitro minulo. Naslednjega dne, 24. februarja, pa smo se vsi Slovenci iz Santiaga in tudi od drugod zbrali na štadionu, čigar upravitelj je naš rojak g. Jože Čertanec. Toliko Slovencev nas v Čilu še ni bilo skupaj. Na nogometnem igrišču pred lepo okrašeno tribuno, je bil postavljen oltar, ves v cvetlicah. — delo naše neustrahovane duhovne matere s. Vincencije Kaplja in naših gg. duhovnikov. Pri tem oltarju je Prezvizišeni daroval sv. mašo, nato pa blagoslovil stadion in kip sv. Jurija. Ta maša nam bo vsem ostala v neizbrisnem spominu. Opoldne smo imeli skupno kosilo v družbi našega škofa. Po kosilu smo prepevali slovenske pesmi, poslušali harmoniko in se pogovarjali z našim Nadpastirjem. Potem smo imeli slovesne pete liturgije. Šele proti večeru so se ljudje, vsi srečni in zadovoljni, razšli na svoje domove. Ob tej priložnosti se je pokazalo, kakšna velika medsebojna vez je naš škof in kako zelo smo potrebni takih očetovskih obiskov in skupnih sestankov.

Č. J.

Šport v okviru Slovenskega dneva

Že tretjo nedeljo zaporedoma so se slovenski športniki pomerili, to pot v namiznem tenisu in v prostorih Mladinskega doma. Tekmovanje je bilo po moštvi, a posameznega nasprotnika je določil žreb. Morda bi bilo boljše določiti nasprotnika po lestvici, ker vzbudi ta način več zanimanja. Kljub temu so bile igre kar dobre in zanimive, nekatere prijetne tudi za oči; predvsem zadnja igra med J. Rusom in M. Filipičem. Prišotni so igralce vzpodbujali, vendar je bilo opaziti nekoliko pomanjkanja vzgoje: Nagradiš igralca, če napravi odlično potezo, ne pa, če nasprotnik razmeroma lahko žogo pošlje v mrežo ali čez mizo.

Nastopila so štiri moštva, ki so igrala vsako z vsakim. Rezultati so bili sledeči: SFZ Moron - SFZ Lanus 3:1 — Tušek - Nabergoj 2:1 (21:16, 15:21, 21:19), Skvarča - Černak J. 0:2 (8:21, 15:21), Smersu - Gerkman 2:0 (21:8, 22:20), Debevec - Černak L. 2:1 (15:21, 21:19, 21:15). Naš Dom (S. Justo): SFZ

Lanus: 4:0 (Rus - Černak L. 2:0 (21:16, 21:10), R. Piber - Gerkman 2:0 (21:6, 21:13), Tekavec - Černak J. 2:0 (21:19, 22:20), J. Kristof - Nabergoj 2:0 (21:10, 21:10). Naš dom - SFZ Moron 3:1 — Kristof - Debevec 2:1 (24:22, 9:22, 13:21), Piber - Skvarča 2:0 (21:6, 21:9), Tekavec - Smersu 1:2 (15:21, 21:12, 19:21), Rus - Tušek 2:1 (21:7, 7:21, 21:8). Mladinski dom - SFZ Lanus 4:0 — Juhant - Gerkman 2:0 (21:13, 21:11), Fajfar - Černak L. 2:0 (21:11, 21:8), Tomažević - Nabergoj 2:0 (21:14, 21:19), Filipič - Černak J. 2:1 (21:16, 18:21, 21:17), Tušek 2:1 (19:21, 21:17, 21:17), Fajfar - Skvarča 2:0 (21:13, 21:13), Juhant - Debevec 2:1 (12:21, 21:6, 21:12), Tomažević - Smersu 0:2 (14:21, 13:21). Naš dom - Mladinski dom 2:2 — Kristof - Juhant 0:2 (17:21, 17:21), Piber - Amon 2:0 (21:14, 21:5), Tekavec - Fajfar 0:2 (21:12, 21:19), Rus - Filipič 2:0 (22:20, 21:15). Sodili so gg. R. Bras, J. Klemenčič, B. Golmayer, M. Filipič, J. Smersu, J. Rus.

Po rezultatih sta dosegla isto število točk Naš dom in Mladinski dom. Toda Naš dom je dobil 19 setov, izgubil pa samo 8, dočim je Mlad. dom dobil 18 setov, a izgubil 9 setov. Končni položaj je takle:

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Casante

Escribano Público
Uruguay 387
T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

POD POKROVITELJSTVOM PREVZVIŠENEGA GOSPODA ŠKOFA
DR. GREGORIJA ROŽMANA

Sobota 6. aprila ob osmih zvečer
v kolegiju "SANTA ROSA" — Bartolomé Mitre 1655
KRSTNA PREDSTAVA
izvirne slovenske drame
BRANKA ROŽMANA
ROKA ZA STENO

Igra, režija in scena — Gledališki odsek Slovenske kulturne akcije

Vstopnice po \$ 7.— so v predprodaji pri poverjenikih, v pisarni SKA (Alvarado 350, R. Mejía, tel. 658-0827), v prodajalni "A los mandarines" (Avda. de Mayo 693, R. Mejía) in v Dušnopastirski pisarni (Ramón Falcón 4158, Capital).

se je zgodilo, da je nekaj teh ljudi moglo z očmi videti to, kar nizkim in navadnim ljudem nikoli ni mogoče videti. Videli so poveljčana telesa, na primer svete angele, ki nas obdajajo. Imeli so prikazovanja. Zveličar sam se jim je prikazoval s trnjevo krono in z ranami, ki so žarele. Tudi prebela Devica s prebodenim srcem, s sklenjenimi rokami in z jokajočim pogledom, ki je bil vendar obrnjen v nebesa... Soubrious, si razumela to?"

Bernardka se je prestrašila. Nič ni slislala, nič razumela, s strašno srčno bolečino je mislila na lepo gospo, ki zaman čaka nanjo. Topo in brez besede strmi v učiteljico, ki strese z glavo.

"Niti razumela nisi tega!"

Deklice se zasmehljiva gneto po klopih. Sestra Marija Terezija pristopi k Bernardki in zavpije:

"Primerjati se hočeš torej z največjimi svetniki sveta?"

"Ne, ma soeur!"

"Si morda prisluzila svoja prikazovanja s kandi sladkorjem?"

"Ne, ma soeur."

Pri tem odgovoru izbruhne zasmeh. Vse priče, ki so bile pri Massabielli, rezgeta o, celo Marija ne more skriti ki slega nasmeha. Sestra Vauzous pusti, da se vihar poleže.

"Poglej, Soubrious, celo tovarišice se tvoji neumnosti samo smejejo. Namesto, da bi se ukvarjala z resnim delom, uganjaš docela neumno igro, samo da bi se pokazala. Do sedaj sem te imela za neumno. Toda ti nisi neumna, temveč vse kaj hujšega. Veliko od tebe nisem pričakovala. Tega si pa vendar ni-

sem mislila, da se boš igrala z najsvetejšim in igrala klovna omejenim ljudem... Tako, in zdaj se vrni v klop in sram naj te bo, da si sveti postni čas tako nesramno motila s svojim zapoznelim pustovanjem!"

Popoldne se vleče Bernardka znova v šolo. Sklonjena je od neizrečne boli. Sama gre, vsem se umika. Niti družbe sestre Marije ne bi mogla danes prenašati. Po poti pa jo sreča gospodična Peyret in jo spremlja kratak kos poti. Glava odrasle spremljevalke se maje od pobožne ogorčenosti.

"Nezvesta si, Bernardka. Nezvesta Gospe in nezvesta svoji dobrotnici, gospe Milletovi. Kako vsa čakali danes zjutraj pri Massabielli! Gospa Millet in jaz in mnogo, mnogo ljudi. Sto frankov bi stavila, je rekla gospa Millet, da Bernardka ne bo nezvesta..."

"Prepovedali so mi vendar," vzdihne deklica.

Šivilja, ki ji noben zaplet ni bil dovolj zanimiv, je zbadala in ščuvala naprej:

"Ah, kaj, prepovedali? Kdo ti more prepovedati, da greš, kamor hočeš? Ne pusti, da te ima Jacomet za neumno. Samo ustrašiti te hoče. Napraviti ti ne more prav nič, ker ti ne more ničesar očitati, in če bi te res zaprl, potem se pač pusti zapreti, dragi otrok. Dolžnost je dolžnost..."

"Toda oni hočejo zapreti tudi moje starše. In potem bi mlajša brata morala stradati..."

"Nič zato, nič zato," hiti Peyretova.

"Lahko da tudi starše zapro. Toda besede ne smeš prelomiti, svoje dolžnosti ne smeš zanemariti..."

I Z N P T R I

1) Naš dom (S. J.)	3	2	1	0	5	9:3	19	8	529:392	1.35
2) Mladinski dom	3	2	1	0	5	9:3	18	9	513:445	1.15
3) SFZ Moron	3	1	0	2	2	4:7	14	17	496:580	0.86
4) SFZ Lanus	3	0	0	3	0	1:11	5	22	415:535	0.76

Naš dom (S. Justo) in Mladinski dom imata precej izenačene igralce in zato bo vedno ostra borba med obema, kadarkoli se bosta spet pomerila; upajmo, da ne bo treba predolgo čakati. SFZ Moron ima predvsem mlajše moči, ki bi s primerno vajo dosegli še lepe uspehe;

Debevec je igral brez treninga in se mu je to poznalo. Tudi SFZ Lanus bo z vajo izboljšal rezultate. Vse to pa je seveda odvisno od časa, ki ga nikomur ne preostaja, a če ima kdo veselje do športa, ga že najde.

Bs

RAZGOVOR Z VOROŠILOVIM

Mr. P. W. Smyth je v imenu US kongresnega odbora za ugotavljanje protiameriške delavnosti poslal Svobodni Sloveniji vrsto knjig, ki jih je ta odbor izdal. Knjige obsegajo ogromno količino podatkov tako o delavnosti USA KP, kakor tudi ostalih državnih KP, podatke o Kominformu in Kominterni, rovarjenje poklicnih revolucionarjev itd. V vrsti knjig, ki jih izdaja ta odbor, pa je izšla tudi posebna knjiga s prispevki najboljših svetovnih poznavalcev komunizma z naslovom The great pretense — zbirka člankov o antistalinizmu po XX. kongresu KP ZSSR. V tej zbirki je tudi članek bivšega SA ambasadorja v Moskvi Williama C. Bullitta z gornjim naslovom. Članek prinašamo v izveščku (op. ured.)

Nanašajoč se na Hruščove besede o Stalinovih grozodejstvih pravi Bullitt tole:

"Premnogi med njimi so bili zločinski kriminalci na svoj način že dolgo preden je Stalin prevzel vso oblast. Tako je n. pr. maršal Vorošilov, ki je danes predsednik države — nekaka kraljica Elizabeta Sovjetske zveze — imel vedno pripravljen prijazen, razorožujoč nasmeš in je tudi znal pobožati otroke po glavah — pa kljub temu ni bil najlepša rožica v komunističnem vrtu. Kako lepa rožica se meni zdi, bom najlaže prikazal, ako povem tole:

Nekega zimskega večera 1934 je sedel na moji desni pri večerji, maršal Budjonij pa na levi. Poplta sta že kar precej vodke in bila oba zelo sproščena in vesela. "Veste, Bullitt", je dejal Vorošilov, "tale Budjonij je mož, ki je dobil državljansko vojno, pa niti ni vedel, zakaj se je boril."

"Res je," se je zasmehal Budjonij. "Moje načelo nikoli ni bilo: proletarci vseh dežela, združite se, pač pa: konjeničarji vseh dežel, združite se! Pravzaprav še ne vem, zakaj se že tako dolgo borim, ko sem vendar že končal kar lepo vojno."

Nasme ali smo se, Vorošilov pa je dejal: "Mislim, da je najbolj čudovita stvar, kar smo jih naredili, bilo zavzetje Kijeva brez boja."

"Kako se je pa to moglo zgoditi?" sem vprašal.

"Takole," je povzel Vorošilov. "Enajst tisoč carističnih oficirjev z ženami in otroki je bilo v mestu in imeli so več čet kakor mi. Z bojem ne bi Kijeva nikoli zasedli, pa smo se zato lotili propagande: povedali smo jim, da bodo smeli iti vsakdo na svoj dom, poleg tega da

GORIŠKA IN PRIMORSKA

V Števerjanu, kjer je zmaga lista Slovencev demokratov, je bil ožji obč. odbor sestavljen takole župan Hermenegild Podveršič, podžupan učitelj Ciril Terpin, drugi podžupan Alojzij Hlede, Orlando Pušnar iz Jazbin in Ivan Koršič pa namestnika.

Dr. L. Berce

bo ordiniral od 23. aprila t. l.
na Rivadaviji št. 3729
T. E. 88-8239
ob torkih in četrtek od 4. do 7. ure,
ob sobotah od 3. do 7. ure

Pakete za Veliko noč

vsakovrstne, kakor tudi zdravila, šivalne stroje, radijske aparate, dvokolesa itd. najboljše in najceneje pošilja

Jadran - Pak

Charcas 769. Blizu Retira. TE 31-8788
Buenos Aires
Uradne ure od 15-19 ure, ob sobotah od 11-13 ure.
Pismana naročila, kakor tudi denar, pošiljajte po giro postal ali z bančnim čekom na
ZDENKA KALEČAK
Casilla de Correo 340 - Buenos Aires
Vsi paketi so zavarovani in prispejo v 21 dneh.
Znatno znižane cene!

bo naša armada z njimi ravnala kar najboljše mogoče — in so verjeli ter se vdali."

"Kaj ste pa potem naredili?" sem spet vprašal.

"O," je mirno dejal Vorošilov, "postrelili smo vse moške in dečke, vse žene in dekleta pa poslali v javne hiše za našo armado."

"Ali mislite, da je bilo to primerno?" sem spet vprašal.

"Meni je bila na skrbi moja armada, ne pa zdravje tistih žensk", je rekel Vorošilov. "Vsekakor pa to samo na sebi ni posebna zadeva, saj so itak vse ženske umrle v teku treh mesecev."

Bullitt zaključuje: "Upam, da se bodo Amerikanci, ki bi morda utegnili nasedeti kateri koli komunistični obljudi, spomnili usode carskih oficirjev, njih žena, sinov in hčera v Kijevu. Sedanji sovjetski nameni pa so jasni: hočejo nas zavesti v trdno spanje smrti, medtem ko Sovjetska zveza dokončuje popolno kontrolo nad novimi področji brez vsake vojne, hkrati pa pripravlja zadostno količino hidrogenskih bomb in medkontinentalnih jet avionov, da bo novonastali sili prizadela smrtni udarec: tako nas bo nekaznovana lahko popolnoma uničila."

DVE PROSLAVI DNEVA HRVATSKE
DRŽAVNOSTI V BS. AIRESU

Na drugem mestu objavljamo poročilo o ustanovitvi Hrvatskega demokratskega odbora za Argentino, ki odklanja totalitaristične metode ustašev, je pa za hrvatsko državo in proti Jugoslaviji.

Odbor Hrvatskega demokratskega odbora za Argentino se je obrnil na ustaško organizacijo "Hrvatski domobran" s predlogom naj bi se letošnja proslava dneva hrvatske državnosti izvršila v "soglasju z zgodovinsko resnico in na način, ki bi bil dostojen hrvatskega naroda."

Ker pa Hrvatski demokratski odbor od ustaškega Hrvatskega domobrana ni dobil odgovora na svoj predlog — kot poročajo tuk. "Hrvatske Novine" pač pa je Hrvatski domobran objavil, da se bo proslava vršila na isti način kot druga leta, je Odbor Hrvatskega demokratskega odbora za Argentino sklenil, da se bo proslava dneva hrvatske državnosti vršila "v splošnonarodnem in demokratskem duhu" dne 7. aprila. Proslava bo v glavnem omejena na mašo ob 11. uri v frančiškanski baziliki. Pridigo bo imel frančiškan dr. Metod Kelava, pel bo pa zbor župnije Sv. Telma Perosiava mašo s spremljavo orkestra pod vodstvom g. M. Kovačeca. V City hotelu bo pa tiskovna konferenca.

Ustaška proslava neodvisne hrvatske države bo pa 11. aprila. Ob 8. uri bo maša v cerkvi Ntra Sra de Mercedes, ob 9. polaganje venca na grob San Martina, ob pol deseti uri pa akademija v Gran Cine Florida.

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 3824
Registro Nacional de la Propiedad
Intelecual No. 527777

DRUŠTVENI OGLASNIK

Vsaj enkrat na leto pozabimo na vse, kar nas loči in se spomnimo samo na to, kar nas druži in kar nam je vsem skupno-spomin na domovino. Ta spomin bomo obhajali skupaj dne 28. aprila na Slovenskem dnevu na Pristavi.

Javni delavec je tisti, ki ne dela samo zase in za svojo družino, ampak tudi za ožjo in širšo skupnost kot društveni odbornik, igralec, pevec, publicist, pisatelj, učitelj itd. Kdor pa dela za družbo, mora družbo poznati. To zadnje bo dobil v dr. Ahčinovi Sociologiji.

OBVESTILA

Branko Rozman, Roka za steno, sobota 6. t. m. ob osmih, dvorana kolegija Santa Rosa, Bm. Mitre 1655, Capital. Kot zadnjič (Družba pri koktaju), bo tudi tokrat začetek točen. Ponovitve ne bo, kot je bilo prvotno javljeno. Najbližji dohod: s Plaza Congreso eno kvadro po Callao in nato poldrugo kvadro navzdol po Bm. Mitre, v bližini cerkve La Piedad.

Obveščamo vsa dekleta, da je SDO organiziral redno telovadbo s prostimi vajami in igrami pod resnim in večjim vodstvom. Vaje so na Pristavi v Moronu vsako soboto od 4. do 6. ure popoldne. Vse iskreno vabljeni. Povabite tudi svoje prijateljice. Odbor SDO.

Sestanek Slovenske fantovske zveze bo v nedeljo, 7. aprila po mladinski sv. maši v dvorani Slovenske hiše na Ramon Falconu 4158. S tem sestankom začne SFZ vrsto aktualnih predavanj o pripravi na zakon. Govori č. g. dr. Branko Rozman. Odbor SFZ.

Vsi srednješolci vabljeni na sestanek, ki bo v nedeljo 14. aprila, po sv. maši, ki je ob pol deseti uri dop. na Ramon Falconu 4158. Odbor ZSS.

Slovensko planinsko društvo bo letos za Čvetno nedeljo zopet prodajalo male slovenske butarice v prid slovenskega planinskega stana v Bariločah. Butarice se bodo dobile od petka 11. t. m. dalje v prostorih Društva Slovencev, Ramon Falcon 4158 in v restavraciji Ilirija, Alvarado 350, Ramos Mejia.

Za dobavo večjega števila butaric naj se zainteresirani obrnejo telefonsko na predsednika SPD g. Roberta Petrička na tel. št. 31-8268 po možnosti med 14. in 16. uro.

CERKVENI OGLASNIK

Lanus

V Slovenski vasi bo v četrtek pred prvim petkom ob 8. zvečer sveta ura in spovedovanje. Na prvi petek zvečer ob 7. bo sveta maša s postnim govorom. Velikonočno duhovno obnovo bomo imeli v vikariji v četrtek, petek in soboto pred čvetno nedeljo ob 8. uri zvečer. Po govoru prof. dr. Ignacija Lenčeka bo blagoslov z Najsvetejšim. Vse tri večere prilika za spoved. Skupno sveto obhajilo bo naslednjo nedeljo zjutraj.

Na velikonočno nedeljo popoldne bo prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman blagoslovil temeljni kamen nove cerkve "Marije Kraljice" in "Baragovega misi-jonišča" v Slovenski vasi. Tako se bo izpolnila tiha, a velika želja mnogih rojakov, naj bi temeljni kamen prve slovenske cerkve v Argentini blagoslovil naš slovenski škof Gregorij Rožman. Obenem bo pa ta slovesnost blagoslova tudi poslednje opravilo prevzvišenega med slovenskimi rojaki v Argentini pred njegovim odhodom in Zdržene države, kamor bo odpotoval naslednji dan zjutraj.

Ze sedaj ljudno vabimo vse slovenske rojake na slovesnost blagoslova! Podrobni program bo objavljen pozneje.

V enem največjih mest provincije

NAPRODAJ KONZULTORIJ PEDICURA

s stanovanjem 2 sob, kuh., kop, tel., 2 dvorišči.

Dohodki mes. \$ 9.000.— Stroški z najemnino vred pa \$ 800.—

Posebno znanje ni potrebno, ker kupca nauči in vpeljejo v treh mesecih.

Odda se z vsem inventarjem in pohištvo ter klientelo. Izredna prilžnost za pridnega Slovenca.

STAVBIŠČE 240 m² v Llavallol, \$ 4.500.— in mes. obroki po \$ 100.—

JANKO ŽIROVNIK

Dorrego 2645 - 1r D Matr. Prof. 1321 T. E. 71 - 1223

— Poverite mi prodajo svoje hiše, trgovine, tovarne, stanovanja —

"EUROPAK"

CANGALLO 439, oficina 119, 1 nadstropje

T. E. 30 - 5224 Buenos Aires

pošilja v domovino iz svojega skladišča v Trstu vsakovrstne pakete

z živili, šivalne stroje, dvokolesa, radijske aparate, škropilnice

za vinograd in podobno.

Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših predpisih oproščeni carine.

Pošiljamo tudi vse vrste zdravil z letalsko pošto in pakete iz Argen-

tine z živili in blagom, ki jih stranke same prinesejo. Paketi prispejo

iz Trsta v roke prejemnika v okoli 25 dneh in so v celoti zavarovani.

Prodaja ladijskih in letalskih vožnih kart za vse ladijske ter letalske

družbe po uradnih cenah.

Uradne ure od 9.30 do 19. ob sobotah od 9. do 12.30

Naročila in denarna nakazila pošiljate na:

EUROPAK - CANGALLO 439, of. 119, 1-er. piso - Buenos Aires